

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSEBNI ASISTENCI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Zakon o osebni asistenci (Uradni list RS št. 10/17 in 31/18) je Državni zbor sprejel februarja leta 2017 in Spremembe in dopolnitve Zakona o osebni asistenci marca leta 2018. Zakon se je začel uporabljati 1. januarja 2019. Zakon o osebni asistenci je uveljavil dve pravici in sicer pravico do osebne asistencije in za gluhe, slepe in gluhoslepe uporabnike pravico do komunikacijskega dodatka. Namen zakona je je omogočiti invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo o svojem življenju. Zakon zato zagotavlja osebno asistenco na domu, na delovnem mestu, pri izobraževanju in pri vključevanju v socialno okolje. Z osebno asistenco se invalidkam in invalidom zagotovi podpora pri izvajanju aktivnosti, vezanih na vključevanje v družbo, ki jih ne morejo izvajati sami zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebujejo doma in zunaj doma, da lahko živijo neodvisno, aktivno in so enakopravno vključeni v družbo.

Zakon v 10. členu opredeljuje, da se osebna asistenca izvaja kot nepridobitna dejavnost, lahko pa jo izvajajo dobrodelne organizacije, organizacije za samopomoč in invalidske organizacije, zavodi in samostojni podjetniki posamezniki, ki so na podlagi odločbe Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti vpisani v register izvajalcev osebne asistencije. V 11. členu zakon opredeljuje osebne asistente, ki so fizične osebe, ki opravljajo osebno asistenco pri izvajalcih osebne asistencije na podlagi pogodbe o zaposlitvi po zakonu, ki ureja delovna razmerja ali po podjemni pogodbi ali kot samostojni podjetniki posamezniki, če so polnoletni, poslovno sposobni in iz kazenske evidence ne izhaja, da so bili pravnomočno obsojeni za kazniva dejanja na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih. Osebni asistenti morajo imeti opravljeno usposabljanje po zakonu. Zakon v 12. členu med drugim tudi določa, da mora imeti izvajalec osebne asistencije, če izvaja osebno asistenco za več kot pet uporabnikov, zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencije, ki ima opravljen strokovni izpit po predpisih, ki urejajo področje socialnega varstva. Prav tako zakon ne omejuje, da bi osebno asistenco kot osebni asistenti izvajali družinski člani uporabnika.

Osebna asistenca se izvaja kot nepridobitna dejavnost. Z načelom nepridobitnega izvajanja osebne asistencije ni v skladu, da so izvajalci osebne asistencije lahko samostojni podjetniki posamezniki. Podjetnik (s.p.) je namreč pravnoorganizacijska oblika, organizirana skladno z Zakonom o gospodarskih družbah, ki opravlja pridobitno dejavnost. Bistvo izvajanja osebne asistencije ni pridobivanje dobička. V Pravilniku o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 57/18) je predpisana tudi metodologija za izračun cene ure osebne asistencije. Storitve osebne asistencije se financirajo iz proračuna. Prav nasprotje med izvajanjem osebne asistencije kot nepridobitne dejavnosti in izvajalci osebne asistencije, ki so organizirani kot samostojni podjetniki posamezniki skladno z Zakonom o gospodarskih družbah za izvajanje pridobitne dejavnosti, je eden izmed razlogov za predlagane spremembe Zakona o osebni asistenci.

Za uporabnike storitev osebne asistencije je ključno, da se osebna asistenca izvaja kakovostno, kar pa je možno le, če osebni asistenti niso preobremenjeni in če osebno asistenco ne izvajajo več kot 40 ur tedensko, kar dovoljuje tudi delovno pravna zakonodaja. Delovno pravna zakonodaja obvezuje sklenitev delovnega razmerja za nedoločen čas v vseh primerih, ko se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces in v njem za plačilo, osebno in nepretrogoma opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca. Kadar je torej osebni asistent pri izvajalcu za uporabnika opravljal osebno

asistenco kot podjetnik posameznik, je to delo istovrstno, dalj časa, v odvisnem razmerju in za plačilo, so podani vsi elementi delovnega razmerja, torej pomeni tako izvajanje dela kršitev delovno pravne zakonodaje. Pri samostojnih podjetnikih posameznikih ni omejitve delovnega časa, kar pomeni, da je osebni asistent kot podjetnik posameznik lahko opravljal osebno asistenco tudi več kot 8 ur dnevno, kar pa ne zagotavlja kakovosti izvajanja osebne asistencije. S predlogom se odpravlja ta anomalija in se zagotavlja spoštovanje delovno pravne zakonodaje.

Zakon o osebni asistenci določa, da mora imeti izvajalec osebne asistencije, če izvaja osebno asistenco za več kot pet uporabnikov, zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencije, ki ima opravljen strokovni izpit po predpisih, ki urejajo področje socialnega varstva. Naloge izvajalca osebne asistencije so predvsem strokovne narave. Nudi pomoč uporabnikom pri upravljanju z njihovo osebno asistenco, skrbi za kakovostno izvajanje osebne asistencije, spremlja zaposlene osebne asistente in jim nudi strokovno pomoč in podporo pri opravljanju osebne asistencije. Odgovoren je za kakovostno in strokovno izvajanje osebne asistencije. Namen zakona je, da uporabniki dobijo kvalitetne in strokovne storitve osebne asistencije in to vsi uporabniki enako, ne glede na to, koliko uporabnikom nudi osebno asistenco posamezni izvajalec osebne asistencije. Prav zaradi izenačitve uporabnikov v smislu kakovosti in strokovnosti izvajanja osebne asistencije, novela zakona predvideva, da bodo morali imeti vsi izvajalci osebne asistencije zaposlenega strokovnega vodjo, ne glede na to, koliko uporabnikom nudijo osebno asistenco. Metodologija za izračun cene ure osebne asistencije vključuje tudi delo strokovnega vodje in usklajevalca v primerih, ko ima izvajalec več kot 20 uporabnikov.

Zakon ni omejeval družinskih članov, da ne bi smeli biti osebni asistenti uporabnikom, svojim družinskim članom. Bistvo osebne asistencije je zagotavljati uporabnikom neodvisno življenje. S tem se uresničuje tudi temeljni namen Konvencije o pravicah invalidov: »Uresničevanje pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, samostojnega življenja in sodelovanja v družbi.« Osebna asistencija daje možnost spreminjanja položaja invalidov v družbi – iz položaja pasivnih prejemnikov pomoči v aktivne oblikovalce lastnega življenja. V kolikor so osebni asistenti tretje osebe, se za uporabnika izboljša možnost socializacije in vključevanja v družbo, kar seveda je v njihovo korist in v skladu z načeli osebne asistencije.

Vsi zgoraj naštetih razlogi so privedli do priprave predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Namen in cilj

2.2. Načela

Predlog zakona temelji na naslednjih načelih:

- spoštovanje dostojanstva in neodvisnosti uporabnika,
- pravica do svobodne izbire in odločanja med postopkom uveljavljanja pravice do osebne asistencije,
- omogočanje vključenosti v skupnost,
- individualna obravnava, zagotavljanje enakih možnosti in dostopnost
- kakovostno in strokovno izvajanje pravice do osebne asistencije.

2.3. Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

Predlog zakona določa, da samostojni podjetniki posamezniki ne bi bili več izvajalci osebne asistencije, saj so kot pravnoorganizacijska oblika organizirani skladno z Zakonom o gospodarskih družbah za izvajanje pridobitne dejavnosti. Osebna asistencija se izvaja nepridobitno, njen namen je splošno koristen in iz tega razloga osebne asistencije ne morejo izvajati pravne osebe, ustanovljene za samostojno opravljanje pridobitne dejavnosti.

Novela zakona želi zagotoviti čim bolj strokovno in kakovostno izvajanje osebne asistenc. Zato samostojni podjetniki posamezniki skladno s predlogom zakona ne bodo mogli več delati kot osebni asistenti. Delovno pravna zakonodaja obvezuje sklenitev delovnega razmerja za nedoločen čas v vseh primerih, ko se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca. Pri samostojnem podjetniku posamezniku ni omejitve delovnega časa, kar pomeni, da bi to storitev lahko izvajal več kot 8 ur, kar ne zagotavlja kakovosti izvajanja storitve osebne asistenc. Zato se z novelo ukinja možnost, da bi osebni asistenti izvajali storitve osebne asistenc kot samostojni podjetniki posamezniki.

Storitve osebne asistenc se lahko opravljajo tudi v skladu s predpisi, ki urejajo začasno in občasno delo študentov, predvsem v primerih, ko gre za izvajanje storitev osebne asistenc, ki se nanašajo na izobraževalni proces.

Zaradi kakovostnega in strokovnega izvajanja osebne asistenc in enakega položaja vseh uporabnikov osebne asistenc, novela zakona predpisuje, da bodo morali vsi izvajalci osebne asistenc imeti zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistenc, ne glede na to, za koliko uporabnikov izvajajo osebno asistenco. Naloge izvajalca osebne asistenc so predvsem strokovne narave. Nudi pomoč uporabnikom pri upravljanju z njihovo osebno asistenco, skrbi za kakovost storitev, spremlja zaposlene osebne asistente in jim nudi strokovno pomoč in podporo pri opravljanju osebne asistenc, pripravi in spremlja izvajanje izvedbenega načrta in podobno. Strokovni vodja je odgovorna oseba za kakovostno in strokovno izvajanje osebne asistenc. Kot je bilo že navedeno, se bo tako izenačilo vse uporabnike osebne asistenc in se jim zagotovilo še bolj kakovostno in strokovno izvajanje storitev.

Novela zakona določa tudi nekatere omejitve pri izvajanju osebne asistenc. Velja pravilo, da morajo imeti osebni asistenti sklenjeno delovno razmerje z izvajalcem osebne asistenc. Kljub temu pa predlog zakona dopušča nekatere izjeme za čas nadomeščanja redno zaposlenega osebnega asistenta (redni dopusti, bolniške odsotnosti). Možno je nadomeščanje preko pogodbe civilnega prava in sicer po podjemni pogodbi in kot študentsko delo. Vendar je tudi ta oblika omejena in sicer na 8 ur na dan za nadomeščanje enega osebnega asistenta. Tudi v tem primeru mora oseba, ki želi opravljati osebno asistenco imeti opravljeno usposabljanje po tem zakonu, kar je nujno za kakovostno in strokovno opravljanje dela osebnega asistenta. Tudi v teh primerih pa novela zakona določa višino plačila, saj se osebna asistenca izvaja neprofitno in se financira iz proračuna Republike Slovenije.

Z novelo ukinjamo možnost, da so družinski člani osebni asistenti. Osebna asistenca je namenjena vključevanju uporabnika v delo, izobraževanje in družbo. Osebna asistenca naj bi uporabnikom zagotavljala neodvisno življenje. V kolikor so osebni asistenti tretje osebe, se za uporabnika izboljša možnost socializacije in vključevanja v družbo, kar seveda je v njihovo dobro in v skladu z načeli osebne asistenc.

Predlog zakona uvaja še nekatere manjše spremembe, tako bodo do osebne asistenc upravičeni tudi uporabniki, ki so rejenci in izpolnjujejo druge zakonske pogoje. Čeprav se šteje institut rejništva kot institucionalno varstvo, iz njegove vsebine izhaja, da je to posebna oblika varstva in vzgoje otrok, ki začasno ne morejo bivati v lastni družini. Glede na namen rejništva, torej rejencu nuditi »nadomestno družino« ni razloga, da rejenci, v kolikor seveda izpolnjujejo druge pogoje za pridobitev pravice do osebne asistenc, le-te ne bi pridobili. S tem bi bili tudi v neenakopravnem položaju z drugimi uporabniki, ki živijo v matični družini.

Eden od sklopov storitev osebne asistenc so tudi storitve, ki se nudijo uporabnikom osebne asistenc kot pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu. To sta procesa, ki jih organizira delodajalec oziroma izvajalec izobraževanja in sta zanj tudi odgovorna. Delodajalec oziroma izvajalec izobraževanja morata upoštevati različne predpise (npr. varstvo pri delu, ipd.). Uporabnik kot deležnik v teh procesih mora tako kot ostali deležniki spoštovati pravila. Prav zaradi same organiziranosti obeh procesov in dolžnosti delodajalca kot tudi izvajalca izobraževanja je potrebno, da se z uporabnikom

sporazumejo, na kakšen način in v kakšnem obsegu se bodo izvajale storitve osebne asistencije, da procesa ne bosta ovirana.

Novela zakona določa tudi rok, to je najkasneje do 31. decembra 2019, do katerega se bodo morali izvajalci osebne asistencije in osebni asistenti, ki opravljajo delo oziroma izvajajo osebno asistenco kot samostojni podjetniki posamezniki prilagoditi novim rešitvam, ki jih določa predlog zakona. Prav tako bodo morali do 31. decembra 2019 izvajalci osebne asistencije, ki še nimajo zaposlenega strokovnega vodje osebne asistencije, tega zaposliti.

Do pravice do družinskega pomočnika so upravičene osebe s težko motnjo v duševnem razvoju oziroma težko gibalno ovirane osebe. Zakon o osebni asistenci določa, da se pravica do osebne asistencije izključuje s pravico do družinskega pomočnika. Uporabniki pravice do družinskega pomočnika so se odpovedali tej pravici zato, da so lahko uveljavljali pravico do osebne asistencije. Največ izbranih družinskih pomočnikov je najožjih družinskih članov uporabnikov. Te so, ko je uporabnik dobil pravico do osebne asistencije, največkrat postali njegovi osebni asistenti. S spremembo zakona se ukinja možnost, da bi bili osebni asistenti družinski člani uporabnika osebne asistencije. Glede na to, da so uporabniki pravice do družinskega pomočnika (sedaj osebne asistencije) večinoma najtežje duševno in telesno ovirane osebe, za katere vse njihovo življenje skrbi eden od družinskih članov (družinski pomočnik), obstaja velika verjetnost, da bodo to skrb za uporabnika želeli nadaljevati in zato sprememba zakona omogoča, da se v takih primerih lahko ponovno zaprosi za uveljavitev pravice do družinskega pomočnika. S tem se uporabnikom omogoči enak status, kot so ga imeli pred uveljavitvijo Zakona o osebni asistenci. V ponovnem postopku ni potrebno pridobiti mnenja invalidske komisije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, saj se zdravstveno stanje teh uporabnikov ni spremenilo.

b) Način reševanja

Predlog zakona določa, da se bodo morali izvajalci osebne asistencije in osebni asistenti, ki izvajajo osebno asistenco oziroma delajo kot osebni asistenti, do 31. decembra 2019 pravno organizacijsko preoblikovati oziroma zaposliti. Izvajalci osebne asistencije bodo morali do navedenega datuma zaposliti strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencije, če tega do sedaj še nimajo zaposlenega. S temi spremembami se bo zagotovila kakovostnejše in strokovnejše izvajanje osebne asistencije ter izenačevanje vseh uporabnikov, kar je tudi namen predloga zakona. S temi spremembami bodo tudi v celoti zagotovljeno spoštovanje delovno pravne zakonodaje, predvsem z vidika preprečitve prekarnega dela. S tem, ko družinski člani ne bodo mogli več opravljati dela osebnih asistentov pa se bo zagotovila večja neodvisnost uporabnikov in njihovo neodvisno življenje, kar je tudi temeljno načelo osebne asistencije. Novela zakona pa tudi omogoča, da uporabniki, ki so imeli pravico do družinskega pomočnika, po uveljavitvi Zakona o osebni asistenci pa so uveljavljali pravico do osebne asistencije, ponovno lahko uveljavljajo pravico do družinskega pomočnika, če bodo to želeli.

c) Normativna usklajenost predloga zakona

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom Republike Slovenije, predvsem pa predlog zakona implementira temeljni namen Konvencije o pravicah invalidov: »Uresničevanje pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, samostojnega življenja in sodelovanja invalidov v družbi.«.

d) Usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je bil -----objavljen na e-demokraciji. Javna obravnava je trajala 30 dni, do

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Predlog novele zakona nima dodatnih neposrednih finančnih posledic na proračun. Finančne posledice ima veljavni Zakon o osebni asistenci, ki se je začel izvajati 1. januarja 2019. Za izvajanje veljavnega zakona so zagotovljena finančna sredstva na PP 180048 "Izvajanje Zakona o osebni asistenci".

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona nima dodatnih finančnih posledic. Za njegovo izvajanje so sredstva zagotovljena v okviru Zakona o osebni asistenci v Proračunu Republike Slovenije za leti 2018 in 2019, in sicer za leto 2019 na novi proračunski postavki 180048 »Izvajanje Zakona o osebni asistenci«.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Uskladitev s pravnim redom EU ni potrebna.

Norveška

Norveška zakonodaja upravičenost do osebne asistencije ne opredeljuje glede na vrsto invalidnosti ali glede na diagnozo, ampak pravico daje osebam s težjimi oblikami invalidnosti, ki potrebujejo praktično pomoč pri izvajanju vsakodnevnih aktivnosti doma ali izven doma. V praksi je osebna asistencija namenjena podpori aktivnemu življenju oseb s težjimi oblikami invalidnosti.

Švedska

Zakonska podlaga ureditvi osebne asistencije na Švedskem je Zakon o osebni asistenci (LASS) iz leta 1994. V tem pravnem aktu je uzakonjena pravica do neposrednega financiranja osebne asistencije, ki jo lahko uveljavljajo osebe stare do 65 let z dolgotrajnimi telesnimi in intelektualnimi okvarami, ki v vsakdanjem življenju potrebujejo minimalno 20 ur tedensko asistenco pri opravljanju osnovnih življenjskih opravil, kot so na primer oblačenje, umivanje, hranjenje, komuniciranje in podobno. Potreba uporabnika po minimalno 20 ur pomoči za opravljanje osnovnih življenjskih opravil na teden je tista meja, ki zagotavlja odobritev osebne asistencije s strani državnega organa, uporabnike, ki imajo manjše potrebe, obravnavajo organi na ravni lokalne skupnosti. Te osebe in osebe, starejše od 65 let, lahko zaprosijo za podobne storitve, kot je osebna asistencija, vendar nimajo zakonske pravice do neposrednega financiranja teh storitev. Lokalne oblasti jim storitve tako zagotovijo preko različnih servisov. Izplačila za osebe, ki so upravičene do neposrednega financiranja osebne asistencije, koordinira Nacionalna socialna zavarovalnica. Stroške 20 ur asistencije tedensko pokriva lokalna skupnost, ostalo pa se financira iz državnega proračuna. Višina izplačila ni odvisna od finančnega položaja uporabnika in njegove družine. Potreba uporabnika po osebni asistenci je izražena v številu ur pomoči na teden. Najvišjo vrednost ure določi vlada.

Združeno kraljestvo

Upravičenci glede na vrsto invalidnosti: Do osebne asistencije, ki se zagotavlja skozi mehanizme skupnostne oskrbe in neposrednega financiranja osebnih paketov, so upravičeni odrasli z različnimi invalidnostmi, starejši, ki potrebujejo osebno asistenco, in tudi starši, ki skrbijo za invalidnega otroka. Zakonodaja Združenega kraljestva se sicer nekoliko razlikuje glede na posamezne države (Anglija, Škotska, Wales, Severna Irska), vendar načeloma ne opredeljuje kategorij uporabnikov, ki bi bili upravičeni do storitev, ampak je za določanje upravičenosti ključna individualna ocena potreb uporabnika. Pri tem morajo lokalne oblasti upoštevati starost, stopnjo invalidnosti, obliko bivanja, življenjsko skupnost, v kateri uporabnik živi, in podobno, v realnosti pa upoštevajo tudi razpoložljivost različnih virov (na primer kadrovske in finančne) v določenem okolju. Uporabnik mora biti pripravljen in sposoben upravljati storitev in neposredno financiranje oskrbe. Osebam z intelektualno oviranostjo oziroma motnjo v duševnem razvoju pri tem običajno pomagajo družinski člani. Skupine oseb glede na vrsto invalidnosti, ki niso upravičene do osebne asistencije: Teoretično nobena kategorija invalidov ni izključena.

Danska

Do osebne asistencije so upravičene osebe s hudimi in (dolgo)trajnimi telesnimi ali osebnimi duševnimi invalidnostmi, ki zmanjšujejo njihovo zmožnost funkcioniranja v vsakodnem življenju in

potrebujejo pomoč pri izvajanju temeljnih dnevnih opravil. Pomembno je tudi, da je oseba v aktivnem življenjskem obdobju. Zakonodaja glede na vrsto invalidnosti ne izključuje nobene skupine invalidov, vendar pa so v praksi do osebne asistencije v največjem obsegu upravičeni težje fizično oziroma gibalno ovirani invalidi, ki so zmožni sami upravljati osebno asistenco. Približno tretina oseb, ki prejemajo osebno asistenco, ima dnevno 24 urno pomoč, povprečno prejemajo od 15 do 18 ur osebne asistencije dnevno.

Španija

Upravičenci glede na vrsto invalidnosti: Osnovna merila upravičenosti do osebne asistencije določa državna zakonodaja, podrobneje pa so opredeljena v predpisih posameznih regij oziroma dežel, kar pomeni, da se dostopnost in prakse izvajanja osebne asistencije med posameznimi regijami razlikujejo. Nacionalni zakon pri določanju upravičenosti do osebne asistencije upošteva medicinski model, ki je usmerjen v ocenjevanje funkcionalnih zmožnosti invalidne osebe. Pri tem ocenjujejo predvsem telesne – fizične zmožnosti, ne upoštevajo pa njenih potreb v vsakdanjem življenju. Osebe razvrstijo v tri tipe glede na stopnjo invalidnosti, pri čemer so do osebne asistencije upravičene le osebe, ki so uvrščene v prvo skupino, kar pomeni, da gre za invalide, ki so zelo odvisni od pomoči drugih. Višina financiranja osebne asistencije je odvisna od dohodkov in premoženja osebe. Skupine oseb glede na vrsto invalidnosti, ki niso upravičene do osebne asistencije: Teoretično je osebna asistencija zagotovljena vsem skupinam invalidov. Vendar pa je glede na to, da se pri upravičenosti do osebne asistencije uporablja medicinski model, ki upošteva predvsem fizične zmožnosti osebe, praktično nemogoče, da bi oseba, ki ni telesno ovirana, dobila osebno asistenco.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic glede postopkov oziroma poslovanju javne uprave in pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic pri obveznosti strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona bo izboljšal kakovost življenja invalidov in njihovo izenačevanje možnosti ter vključevanje v družbo.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Predlog zakona bo skupaj z Zakonom o osebni asistenci podlaga za pripravo analiz spremljanja in izvajanja osebne asistencije (analiza Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo).

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil junija 2019 objavljen na e-demokraciji. Javna obravnava je trajala 30 dni, do

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki ali pravna oseba.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- mag. Ksenija Klampfer, ministrica
- Breda Božnik, državna sekretarka
- Dragica Bac, generalna direktorica, Direktorat za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja
- Tanja Dular, sekretarka, Direktorat za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17 in 31/18) se za prvim odstavkom 7. člena doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(2) Če uporabnik potrebuje storitve osebne asistencije iz točke d) prejšnjega odstavka - pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu, mora o obsegu in načinu koriščenja osebne asistencije pri delodajalcu ali v izobraževalnem procesu, skleniti sporazum z delodajalcem oziroma izvajalcem izobraževalnega procesa.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

2. člen

V 9. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Pravica do osebne asistencije se ne izključuje z rejništvom.«.

3. člen

V 10. členu se za besedilom »invalidske organizacije« črta vejica in doda beseda »in«, za besedo »zavodi« pa se črta besedilo »samostojni podjetniki posamezniki«.

4. člen

V 11. členu se besedilo »kot samostojni podjetnik posameznik,« nadomesti z besedilom »kot opravljanje občasnega ali začasnega dela oseb s statusom študenta,«

5. člen

Za 11. členom se doda nov 11.a člen, ki se glasi:

»11.a člen (omejitve)

(1) Osebni asistent izjemoma lahko opravlja osebno asistenco pri izvajalcu osebne asistencije po podjemni pogodbi ali kot opravljanje občasnega ali začasnega dela oseb s statusom študenta, vendar samo za čas nadomeščanja odsotnega osebnega asistenta, ki je zaposlen pri izvajalcu, največ v trajanju 8 ur na dan za nadomeščanje enega osebnega asistenta. Tudi v tem primeru mora oseba, ki želi opravljati osebno asistenco imeti opravljeno usposabljanje po tem zakonu.

(2) Osebni asistent ne more biti družinski član upravičenca. Kot družinski člani se štejejo zakonski in zunajzakonski partner, posvojitelj, sorodniki v ravni črti v prvem in drugem kolenu, sorodniki v stranski črti v drugem kolenu ali svaštvo v prvem kolenu.

(3) Osebni asistent ne more biti rejnik oziroma rejnica. Osebni asistent tudi ne more biti član rejniške družine, kot je opredeljena v zakonu, ki opredeljuje izvajanje rejniške dejavnosti.

(4) Ne glede na to, na kateri pravni podlagi se izvajajo storitve osebne asistencije, mora izvajalec osebne asistencije osebnemu asistentu zagotoviti plačilo v skladu z metodologijo za izračun cene ure storitve osebne asistencije, ki jo predpiše minister.«.

6. člen

V prvi alineji drugega odstavka 12. člena se za besedilom »področje socialnega varstva« črta vejica in besedilo » v kolikor izvaja osebno asistenco za več kot pet uporabnikov«.

7. člen

V petem odstavku 20. člena se na koncu stavka doda nov stavek, ki se glasi:

» Pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

8. člen

(1) Izvajalci osebne asistencije, ki so do uveljavitve tega zakona bili vpisani v register izvajalcev osebne asistencije in delujejo v pravno organizacijski obliki kot samostojni podjetniki posamezniki, se morajo najkasneje do 31. decembra 2019 pravno organizacijsko preoblikovati v skladu s 3. členom tega zakona.

(2) Izvajalci osebne asistencije morajo najkasneje do 31. decembra 2019 urediti podlago za delo osebnih asistentov, ki pri njih opravljajo osebno asistenco.

(3) Izvajalci osebne asistencije morajo najkasneje do 31. decembra 2019 zaposliti strokovnega vodjo iz 12. člena zakona.

9. člen

Upravičenci, ki so bili upravičeni do družinskega pomočnika preden so pridobili pravico do osebne asistencije po tem zakonu, lahko v roku 6 mesecev na pristojnem centru za socialno delo ponovno uveljavljajo pravico do družinskega pomočnika, v kolikor prenehajo uveljavljati pravico do osebne asistencije. V tem primeru ni potrebno pridobiti ponovnega mnenja o pravici do družinskega pomočnika invalidske komisije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

10. člen

Ta zakon začne veljati 15 dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije,

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Storitve osebne asistence upravičenci lahko koristijo tudi kot pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu. Te storitve so:

- *namestitev opreme in pripomočkov ter delovnih in študijskih sredstev,*
- *pomoč pri urejanju in vodenju dokumentacije, branju in pisanju, spremljanje na šolske in izven šolske aktivnosti ter spremljanje na izobraževanja in druge aktivnosti v okviru izobraževalnega ali delovnega procesa,*
- *pomoč pri uporabi informacijsko komunikacijske tehnologije,*
- *druga pomoč, ki se nanaša na delovni proces oziroma izobraževanje, ki ga opravlja uporabnik.*

Delovni in izobraževalni proces sta procesa, ki sta organizirana s strani delodajalca oziroma izvajalca izobraževanja in sta tudi odgovorna za njuno izvajanje . Za oba procesa veljajo naprej znana pravila. Delodajalec oziroma izvajalec izobraževanja morata upoštevati različne predpise (npr. varstvo pri delu, ipd.). Uporabnik kot deležnik v teh procesih mora tako kot ostali deležniki spoštovati pravila. Prav zaradi same organiziranosti obeh procesov in dolžnosti delodajalca kot tudi izvajalca izobraževanja je potrebno, da se z uporabnikom sporazumejo, na kakšen način in v kakšnem obsegu se bodo izvajale storitve osebne asistence, da procesa ne bosta ovirana.

K 2. členu

Izvajanje rejniške dejavnosti sodi skladno z Zakonom o socialnem varstvu v sistem institucionalnega varstva. Kljub temu iz namena rejništva izhaja, da je rejništvo posebna oblika varstva in vzgoje otrok nameščenih v rejniško družino, ki začasno ne morejo prebivati v lastni družini. Namen rejniške družine je torej predvsem rejenca sprejeti kot družinskega člana, ga negovati, vzgajati, mu dajati primerno nastanitev, prehrano, obleko in podobno. Rejnik skrbi za zdravje, izpolnjevanje šolskih obveznosti in za vključevanje v poklicno usposabljanje oziroma ustrezno zaposlitev.

Glede na namen rejništva, torej rejencu nuditi »nadomestno družino« ni razloga, da rejenci, v kolikor seveda izpolnjujejo druge pogoje za pridobitev pravice do osebne asistence, le-te ne bi pridobili. S tem bi bili tudi v neenakopravnem položaju z drugimi uporabniki, ki živijo v matični družini.

K 3. členu

Z novelo zakona se predlaga, da samostojni podjetniki posamezniki ne morejo biti izvajalci osebne asistence. Podjetnik (s.p.) je ena od pravnoorganizacijskih oblik, ki lahko opravlja pridobitno dejavnost po Zakonu o gospodarskih družbah. Samostojni podjetnik je fizična oseba, ki odgovarja za svoje obveznosti neomejeno z vsem svojim premoženjem.

Osebna asistenca se po Zakonu o osebni asistenci izvaja kot nepridobitna dejavnost. Izvajanje pridobitne dejavnosti, ki je ključno za pravne subjekte ustanovljene po Zakonu o gospodarskih družbah in je torej v nasprotju z izvajanjem osebne asistence kot nepridobitne dejavnosti. Bistvo izvajanja osebne asistence ni pridobivanje dobička. V Pravilniku o osebni asistenci je predpisana tudi metodologija za izračun cene ure osebne asistence. Storitve osebne asistence se financirajo iz proračuna.

Storitve osebne asistence so storitve, ki so namenjene najtežjim invalidom z namenom, da lahko živijo v domačem okolju ter se vključujejo v delo, izobraževanje in družbo. Namen izvajanja osebne asistence je torej splošnokoristen in ne sledi cilju pridobivanja profita. Iz tega razloga osebne asistence ne morejo izvajati pravne osebe, ustanovljene za samostojno opravljanje pridobitne dejavnosti kot svoje izključne dejavnosti.

K 4. členu

Osebna asistenca se izvaja kot nepridobitna dejavnost in za kakovostno izvajanje te storitve je ključno, da se upoštevajo določbe delovno pravne zakonodaje. Delovno pravna zakonodaja obvezuje sklenitev delovnega razmerja za nedoločen čas v vseh primerih, ko se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca. Pri samostojnem podjetniku posamezniku ni omejitve delovnega časa, kar pomeni, da bi to storitev lahko izvajal več kot 8 ur, kar ne zagotavlja kakovosti izvajanja storitve osebne asistencе. Zato se z novelo ukinja možnost, da bi osebni asistenti izvajali storitve osebne asistencе kot samostojni podjetniki posamezniki.

Storitve osebne asistencе se lahko opravljajo tudi v skladu s predpisi, ki urejajo začasno in občasno delo študentov, predvsem v primerih, ko gre za izvajanje storitev osebne asistencе, ki se nanašajo na izobraževalni proces.

K 5. členu

Dopuščamo možnost, da v primeru nadomeščanja zaposlenega osebnega asistenta v času njegove odsotnosti (dopust, bolniška odsotnost) le tega nadomešča oseba, ki kot osebni asistent dela pri izvajalcu osebne asistencе preko pogodbe civilnega prava in sicer po podjemni pogodbi in kot študentsko delo. Vendar je tudi ta oblika omejena in sicer na 8 ur na dan za nadomeščanje enega osebnega asistenta. Tudi v tem primeru mora oseba, ki želi opravljati osebno asistenco imeti opravljeno usposabljanje po tem zakonu, kar je nujno za kakovostno in strokovno opravljanje dela osebnega asistenta.

Z novelo ukinjamo možnost, da so družinski člani osebni asistenti. Osebna asistenca je namenjena vključevanju uporabnika v delo, izobraževanje in družbo. Osebna asistenca naj bi uporabnikom zagotavljala neodvisno življenje. V kolikor so osebni asistenti tretje osebe, se za uporabnika izboljša možnost socializacije in vključevanja v družbo, kar seveda je v njihovo dobro in v skladu z načeli osebne asistencе.

Novela določa, da rejnik oziroma rejnica ne more biti osebni asistent. Rejnik je namreč oseba, ki izvaja rejniško dejavnost pod pogoji, ki jih predpisuje zakon. Za svoje delo je tudi plačan. Novela pa podobno kot pri družinskih članih onemogoča, da bi bili osebni asistenti člani rejniške družine.

Storitve osebne asistencе določa zakon in morajo biti vsem uporabnikom zagotovljene pod enakimi pogoji, zato je predpisana tudi višina plačila osebnih asistentov.

K 6. členu

Dosedanja prva alineja drugega odstavka 12. člena zakona je določala, da mora imeti izvajalec osebne asistencе zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencе, ki ima opravljen strokovni izpit po predpisih, ki urejajo področje socialnega varstva, v kolikor izvaja osebno asistenco za več kot pet uporabnikov. Naloge izvajalca osebne asistencе so predvsem strokovne narave. Nudi pomoč uporabnikom pri upravljanju z njihovo osebno asistenco, skrbi za kakovost storitev, spremlja zaposlene osebne asistente in jim nudi strokovno pomoč in podporo pri opravljanju osebne asistencе, pripravi in spremlja izvajanje izvedbenega načrta in podobno. Strokovni vodja je odgovorna oseba za kakovostno in strokovno izvajanje osebne asistencе. Prav to je razlog, zakaj novela zakona vse izvajalce osebne asistencе zavezuje, da zaposlujejo strokovnega vodjo tudi, če imajo manj kot pet uporabnikov. Namen zakona je, da uporabniki dobijo kvalitetne in strokovne storitve osebne asistencе in to vsi uporabniki enako, ne glede na to, koliko uporabnikom nudi njihov izvajalec osebno asistenco. S tem ukrepom se vsi uporabniki izenačijo in se jim zagotovi, da se bodo storitve osebne asistencе pri njih izvajale strokovno in še bolj kakovostno.

K 7. členu

V petem odstavku 20. člena se dodatno določi, da pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve. Do osebne asistencе so upravičeni najtežji invalidi, ki se jim z odločbo o pravici do osebne asistencе prizna pravica do storitev osebne asistencе in število ur osebne asistencе, do katerih so upravičeni. Začetek izvajanja osebna asistenca je za uporabnik nujna in življenjskega pomena. Zato možna

pritožba uporabnika, npr. zaradi obsega ur osebne asistencije, ne sme zadržati izvajanja z izpodbijano odločbo določenih storitev osebne asistencije, saj bi bilo to lahko za uporabnika ogrožujoče.

K 8. členu

Zakon o osebni asistenci je do sedaj omogočal, da so izvajalci osebne asistencije samostojni podjetniki posamezniki. Z novelo se ta možnost ukinja, zato imajo izvajalci osebne asistencije možnost, da se najkasneje do 31. decembra 2019 pravno organizacijsko preoblikujejo v druge pravnoorganizacijske oblike, ki jih predvideva zakon in sicer kot društvo ali kot zavod.

Prav tako je predvideno, da do 31. decembra 2019 izvajalci osebne asistencije in osebni asistenti, ki so delo osebnega asistenta opravljali kot samostojni podjetniki posamezniki ali preko podjemnih pogodb, uredijo delovni status in s tem delovno pravna razmerja.

S spremembo zakona so vsi izvajalci zavezani, da zaposlujejo strokovnega vodjo osebne asistencije, ki ima opravljen strokovni izpit po predpisih, ki urejajo področje socialnega varstva. Zakon zato predpisuje da morajo izvajalci osebne asistencije, ki strokovnega vodje nimajo zaposlenega (izvajalci s 5 uporabniki ali manj), le-tega zaposliti najkasneje do 31. decembra 2019.

K 9. členu

Do pravice do družinskega pomočnika so upravičene osebe s težko motnjo v duševnem razvoju oziroma težko gibalno ovirane osebe. Zakon o osebni asistenci določa, da se pravica do osebne asistencije izključuje s pravico do družinskega pomočnika. Uporabniki pravice do družinskega pomočnika so se odpovedali tej pravici zato, da so lahko uveljavljali pravico do osebne asistencije. Največ izbranih družinskih pomočnikov je najožjih družinskih članov uporabnikov. Te so, ko je uporabnik dobil pravico do osebne asistencije, največkrat postali njegovi osebni asistenti. S spremembo zakona se ukinja možnost, da bi bili osebni asistenti družinski člani uporabnika osebne asistencije. Glede na to, da so uporabniki pravice do družinskega pomočnika (sedaj osebne asistencije) večinoma najtežje duševno in telesno ovirane osebe, za katere vse njihovo življenje skrbi eden od družinskih članov (družinski pomočnik), obstaja velika verjetnost, da bodo to skrb za uporabnika želeli nadaljevati in zato sprememba zakona omogoča, da se v takih primerih lahko ponovno zaprosi za uveljavitev pravice do družinskega pomočnika. S tem se uporabnikom omogoči enak status, kot so ga imeli pred uveljavitvijo Zakona o osebni asistenci. V ponovnem postopku ni potrebno pridobiti mnenja invalidske komisije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, saj se zdravstveno stanje teh uporabnikov ni spremenilo.

K 10. členu

Člen določa začetek veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

7. člen (storitve osebne asistence)

(1) Storitve osebne asistence so:

- a) storitve, namenjene osebni pomoči uporabnika:
  - pomoč pri oblačenju in slačenju ter zagotavljanju ustrezne telesne temperature;
  - pomoč pri uporabi stranišča oziroma pri odvajanju;
  - kopanje in pomoč pri umivanju ter vzdrževanju osebne higiene;
  - pomoč pri hranjenju in pitju;
  - pomoč pri gibanju, posedanju, premeščanju, vstajanju ali nameščanju v ustrezen položaj;
  - pomoč pri namestitvi, upravljanju in uporabi ortopedskih in tehničnih pripomočkov, vodenje in pomoč pri orientaciji slepe in gluhoslepe osebe;
  - obvezna prisotnost pri uporabniku v primerih najtežje invalidnosti, ki zajema čas, v katerem osebni asistent ni neposredno angažiran pri katerih od zgoraj opisanih aktivnosti, je pa njegova prisotnost nujna;
  - izvajanje storitev asistence na domu, ki so povezane z opravljanjem osnovne pomoči uporabniku (čiščenje dihalnih poti, dajanje injekcij, kateterizacija) in ne gre za akutna bolezenska stanja;
  - priprava in dajanje zdravil;
  - druge storitve, namenjene pomoči pri opravljanju opravil, namenjenih osebni pomoči, določene s predpisom iz drugega odstavka tega člena,
- b) storitve, namenjene pomoči v gospodinjstvu in drugih dnevnih opravilih:
  - pomoč pri pripravljanju hrane in kuhanju;
  - pomoč pri čiščenju in vzdrževanju bivalnih prostorov (sesanje, pranje perila, likanje, brisanje prahu, čiščenje oken in tal, opravljanje drobnih hišnih opravil, idr.);
  - pomoč pri oskrbi in negi otroka uporabnika/starša ob njegovi prisotnosti in navodilih;
  - pomoč pri urejanju osebne dokumentacije;
  - pomoč pri oskrbi hišnih ljubljencev;
  - pomoč pri vsakodnevni nakupih in nakupih predmetov trajne rabe;
  - druge storitve, namenjene pomoči pri opravljanju podpornih dnevnih opravil, določene s predpisom iz drugega odstavka tega člena,
- c) spremstvo:
  - vodenje in pomoč pri orientaciji v prostoru;
  - vožnja avtomobila (osebno spremstvo in osebni prevoz);
  - pri vključevanju v športne, rekreacijsko športne in kulturne dejavnosti;
  - pri ohranjanju zdravja v zdraviliščih in na drugih krajih;
  - druga pomoč, ki se nanaša na spremstvo v situacijah, kjer uporabnik pri spremstvu potrebuje pomoč;
  - druga pomoč, določena v predpisu iz drugega odstavka tega člena,
- d) pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu:
  - namestitvev opreme in pripomočkov ter delovnih in študijskih sredstev;
  - pri urejanju in vodenju dokumentacije, branju in pisanju, spremljanje na šolske in izven šolske aktivnosti ter spremljanje na izobraževanja in druge aktivnosti v okviru izobraževalnega ali delovnega procesa;
  - pomoč pri uporabi informacijsko komunikacijske tehnologije;
  - druga pomoč, ki se nanaša na delovni proces oziroma izobraževanje, ki ga opravlja uporabnik, določena v drugem odstavku tega člena,
- e) pomoč pri komunikaciji:
  - pri branju besedil v prilagojenih načinih sporazumevanja (knjig, strokovne literature, časopisov, literature po izboru uporabnika);
  - pri komunikaciji preko različnih informacijsko komunikacijskih tehnologij na zahtevo uporabnika;

- prenos vseh informacij iz in v okolje na zahtevo uporabnika;
  - tolmačenje in prenos informacij uporabniku na podlagi slikovnega materiala.
- (2) Podrobnejšo opredelitev storitev osebne asistencije določi minister, pristojen za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: minister).

9. člen **(osebna asistencija in druge storitve)**

(1) Pravica do osebne asistencije se izključuje s celodnevno institucionalnim varstvom, družinskim pomočnikom in dolgotrajno bolnišnično obravnavo, ki jih urejajo predpisi s področja socialnega in zdravstvenega varstva.

(2) Pravica do osebne asistencije se ne izključuje s storitvijo pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistencije zmanjša za število odobrenih ur iz naslova pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo.

(3) Pravica do osebne asistencije se ne izključuje s pravico do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma pravice do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistencije zmanjša za število ur vključenosti v te storitve.

10. člen **(izvajalci osebne asistencije)**

Osebno asistenco kot nepridobitno dejavnost lahko izvajajo dobrodelne organizacije, organizacije za samopomoč in invalidske organizacije, zavodi in samostojni podjetniki posamezniki z vpisom v register iz 28. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

11. člen **(osebni asistent)**

Osebni asistent je fizična oseba, ki opravlja osebno asistenco pri izvajalcu osebne asistencije na podlagi pogodbe o zaposlitvi po zakonu, ki ureja delovna razmerja ali po podjemni pogodbi ali kot samostojni podjetnik posameznik, če:

- je polnoletna,
- je poslovno sposobna,
- iz kazenske evidence ne izhaja, da je bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje na področju nasilja, spolne nedotakljivosti oziroma diskriminatornega ravnanja na podlagi invalidnosti po drugih predpisih in
- ima opravljeno usposabljanje po tem zakonu.

12. člen **(pridobitev in izguba statusa izvajalca osebne asistencije)**

(1) Izvajalec osebne asistencije pridobi status izvajalca osebne asistencije z vpisom v register iz 28. člena tega zakona na podlagi odločbe ministrstva.

(2) Izvajalec osebne asistencije se vpiše v register izvajalcev osebne asistencije, če:

- ima zaposlenega strokovnega vodjo za izvajanje osebne asistencije, ki ima opravljen strokovni izpit po predpisih, ki urejajo področje socialnega varstva, v kolikor izvaja osebno asistenco za več kot pet uporabnikov,
- mu ni bila s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva,

- ima za vodenje dela osebnih asistentov zaposlenega usklajevalca osebne asistence, ki je končal vsaj visokošolski strokovni program, za vsakih nadaljnjih 20 uporabnikov,
  - ima poravnane davke in prispevke.
- (3) Izvajalcu osebne asistence preneha status, če:
- preneha izvajati dejavnost osebne asistence in o tem pisno obvesti ministrstvo v roku 15 dni po prenehanju opravljanja dejavnosti,
  - preneha obstajati,
  - ne izpolnjuje več pogojev iz prejšnjega odstavka in
  - na podlagi sklepa strokovnega nadzora iz 31. člena tega zakona.
- (4) V primerih iz prejšnjega odstavka minister izda odločbo o izbrisu izvajalca osebne asistence iz registra izvajalcev.

20. člen

(postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistence)

- (1) O pravici do osebne asistence odloča center za socialno delo, ki je krajevno pristojen po predpisih o socialnem varstvu.
- (2) Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik vloži vlogo za pridobitev pravice do osebne asistence na pristojnem centru za socialno delo. Vloga mora vsebovati:
- osebno ime vlagatelja, EMŠO, naslov prebivališča;
  - navedbo o invalidnosti ali telesni okvari;
  - navedbo o prejemanju dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči;
  - dokazila o izobraževanju ali zaposlitvi;
  - datum vložitve in podpis vlagatelja ali zakonitega zastopnika.
- (3) Odločba o pravici do osebne asistence se izda na podlagi mnenja strokovne komisije centra za socialno delo (v nadaljnjem besedilu: komisija).
- (4) V odločbi iz prejšnjega odstavka mora biti vpisan zakoniti zastopnik, če ga uporabnik ima, natančno mora biti opredeljena vrsta storitev osebne asistence, do katerih je uporabnik upravičen, in obseg, v katerem se zagotavlja osebna asistenca.
- (5) O pritožbi zoper odločbo iz prejšnjega odstavka odloči ministrstvo. Pri odločanju o pritožbi ministrstvo lahko pridobi novo izvedensko mnenje.

V. PREDLOG ZAKONA RAZVELJAVLJA DOLOČBE VELJAVNIH ZAKONOV

Predlog zakona ne razveljavlja določb veljavnih zakonov.

VII. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagamo obravnavo in sprejem predloga zakona po skrajšanem postopku v skladu s prvo alinejo prvega odstavka 142. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije, saj gre za manj zahtevno, a nujno spremembo. S predlogom zakona se namreč izvajanje osebne asistencije usklajuje z delovno pravno zakonodajo. Odpravlja se tudi anomalija, da pravnoorganizacijski subjekti samostojni podjetnik posameznik, ki so organizirani na podlagi Zakona o gospodarskih družbah in delujejo profitno, ne morejo izvajati osebne asistencije, ki je neprofitna dejavnost.

VIII. PRILOGE

- MSP test